

5 Fonts

_Ajuntament d'Almussafes (2013) Encuesta de Calidad, document de treball intern Comissió Interadministrativa municipal. Almussafes

_Ajuntament d'Almussafes (2011). ROM: Reglament Orgànic Municipal Almussafes. http://www.almussafes.es/sites/almussafes.portalesmunicipales.es/files/rom-texto-definitivo_0.pdf

_AEEPPCS (2010) Fundamentos de Evaluación de políticas públicas. Agencia Estatal de Evaluación de las Políticas Públicas y la Calidad de los Servicios. Ministerio de Política Territorial y Administración Pública. Madrid

Borja, J., & Castells, M. (1997). *Local y Global. "La gestión de las ciudades en la era de la información"*. Madrid: Taurus.

Arnstein, Sherry. (1969). A Ladder of Citizen Participation. American Planning AIP JOURNAL JULY 1969 <https://www.planning.org/pas/.../JAPA35No4.pd...>

Barnola Roca, Mònica (2007) "Els reglaments de participació ciutadana actuals. Algunes reflexions per definir les principals tendències de la participació formal a l'Estat Espanyol. Diputació Barcelona

Cerrillo, A. (2001). La cooperación al desarrollo y el fomento de la gobernabilidad. *Instituciones y desarrollo* (8 y 9), 543-576.

_ CREC, Diputació de València- UV. Pla local d'educació permanent ,2009

Del Pino, Eloisa ; Colino, César (2003) LAS NUEVAS FORMAS DE PARTICIPACIÓN EN LOS GOBIERNOS LOCALES. UNED y Universidad Autónoma de Madrid. Fundació Flor de Maig. Diputació de Barcelona

Díaz, L (2008). La transparència i la participació ciutadana. Un marc teòric d'anàlisi. Ponència Fundació Carles Pi i Sunyer. Jornades sobre La Gestió de la Comunicació en entorns participatius. Cerdanyola del Vallès, 17 de setembre de 2008 (Diputació de Barcelona Barcelona, 2008)

DOGV LLEI 11/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana [2008/8601]
Trobada

Font, Joan; Blanco, Ismael (2003) Polis, la ciudad participativa. A "Experiencias de participación ciudadana". Diputació de Barcelona

Font, J., & Blanco, I. (2003). *Polis, la ciutat participativa*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Font, N., & Subirats, J. (Edits.). (2000). *Local y Sostenible. La Agenda 21 local en España*. Barcelona: Icaria Editorial.

_ FORIMTEC Auditoria Ambiental Almussafes. A21. 2007/2008)

Garrido, F. (2005). Sostenibilidad y participación ciudadana en los procesos de Agenda 21 Local. *Desarrollo sostenible y agenda 21 local. Prácticas, metodología y teoría*. Madrid: IEPALA Editorial.

Habermas, Jürgen (1988). Teoría de la acción comunicativa

Harvey, David. EL DERECHO A LA CIUDAD. 11-10-2008 | 3 de març de 2014
<http://www.tercerainformacion.es/spip.php?article5866>.

IDH_2013. El dret a la ciutat. Sèrie Drets Humans Emergents 7 Institut de Drets Humans de Catalunya. Observatori DESC. Barcelona, 2013 www.idhc.org

Mayntz, R. (2001). Nuevos desafíos de la teoría de gobernanza. *Instituciones y Desarrollo* (7), 35-51.

Martí, Joel (2006) "Tècniques participatives per al debat grupal" a Eines per a la participació ciutadana. Diputació de Barcelona.

Muller, P. (2002): Las políticas públicas. Universidad Externado de Colombia. Bogotá.

_OIDP (2005) Buenas prácticas democracia participativa. V Conferencia del OIDP, grupo de trabajo V. Instituto de Gobierno y Políticas Públicas, Universidad Autónoma de Barcelona. www.oidp.net

_OIDP (2007) "Guía Práctica Evaluación de Procesos Participativos". Documento de apoyo Observatorios Locales de Democracia Participativa. www.oidp.net

Peris, Jordi Acebillo, Míriam i Calabuig, Carola. (2008) La Agenda 21 Local como instrumento para la gobernanza democrática local, en Avances de Investigación 21. Fundación Carolina. CEALCI.

Pindado, Rebollo i Martí (2002). "Bases, mètodes i tècniques" a Eines per a la Participació Ciutadana. Diputació de Barcelona.

Prats, J. (2001). Gobernabilidad democrática para el desarrollo humano. *Instituciones y desarrollo* (10), 103-148.

Prats, J. O. (2003). El concepto y análisis de la gobernabilidad. *Instituciones y desarrollo* (14-15), 239-269.

Romero, A. (1998). *La participación del voluntariado en el desarrollo de la comunidad local*. Guipúzcoa: PPVE.

Ruiz Martínez, Paula (2012) "Panorámica actual de la evaluación de las políticas públicas". Revista Presupuesto y Gasto Público 68/2012: 13-23. Secretaría de Estado de Presupuestos y Gastos. Instituto de Estudios Fiscales.

Subirats, Joan; Knoepfel, P.; Larrue, C. y Varone, F. (2008): Análisis y Gestión de Políticas Públicas. Ariel. Barcelona

Subirats, J. (2000). El factor meridional: ¿Hay una vía propia de la Europa del Sur hacia la sostenibilidad? En N. Font, & J. Subirats (Edits.), *Local y Sostenible. La Agenda 21 local en España*. Barcelona: Icaria Editorial.

_UNDP. (2006). *Informe sobre Desarrollo Humano Perú 2006. Hacia una descentralización con ciudadanía*. Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo Humano.

6 ANNEXES

TALLER de diagnòstic N° 1. JOVES²²

Aportacions crítiques al model local de Participació Ciutadana

DESCONEIXEMENT DEL MODEL LOCAL DE P.C.

- No es coneixen els objectius i els drets establerts en el ROM
- Falta informació al veïnat
- En la pràctica si demanes informació (expedients) no te la donen (és reservada)
- Predomini d'obligacions dels particulars; privilegis per a les associacions?
- El ROM no s'ha portat a la pràctica, excepte en uns sectors concrets
- És teoria però no es practica:
 - La mentalitat del personal de l'ajuntament no ha canviat.
 - La disposició del veïnat, tampoc
- La participació és limita a l'àmbit electoral (1 dia cada 4 anys) i associatiu
- Manca cultura, experiències democràtiques, sobren individualisme i clientelisme:
- La societat civil participa només en la xarxa d'associacions

²² Dia 11/02/15. C. Cultural, 18,30h.

FALTA EDUCACIÓ, PEDAGOGIA I CULTURA PARTICIPATIVA:

- Falta formació en processos participatius
- Falta voluntat política i implicació ciutadana: prima el particularisme
- Bona experiència: procés consens bases distribució dels fons (Esports, i ara en AA culturals)
- Falta educació participativa, cooperativa; predominen pràctiques personalistes
- Poca gent al front d'associació, pocs coneixements de gestió, problemes amb l'estil de lideratge, personalismes.
 - Sobrecàrrega en poques persones, massa delegació i poca implicació
 - Participació passiva en fixar objectius i avaluar resultats:
- Moltes associacions, poca participació (intra/extra associació/sectors)
- Escassa visió i implicació global: les associacions representen visió sectorial

FALTA D'INTERÈS POLÍTIC PER LA DEMOCRÀCIA PARTICIPATIVA

- No hi ha processos veritablement participatius
- El model actual dominant és el representatiu
- Els partits polítics no volen cedir autonomia a la ciutadania.
- Hi ha comunicació de l'ajuntament al veïnat però no hi ha informació sobre:
 - Normativa i canals de participació
 - Sobre els acords dels òrgans de participació (consells sectorials)
- Excepció feta de la de 2007, no hi ha consulta sobre qüestions locals

LES COMPETÈNCIES I ACORDS DELS CONSELLS SÓN PARCIALS/SECTORIALS

- No n'abasten ni influeixen en les grans qüestions polítiques municipals
- Les grans decisions són reservades a l'àmbit polític (majoritari)
- Els canvis amb l'alternança en les majories: han consolidat un model poc participatiu
- Només hi ha C.S. en educació, esports, agrari, comerç i indústria
- Hi ha consell de mediambient, però no funciona (coord. Raül Raga està fora)
- De joves no hi ha cap fòrum, espai d'interlocució estable i de codecisió
 - S'intentà crear un consell CMJ: es requereix un mínim de 5 associacions
 - N'hi ha Juniors i l'Espurna, clavaris i clavariesses (no estable) i joves de partits:
 - (NNGG, Joves PV, J. Socialistes, hi cal independència de partits)
 - (Dèbil presència i escassa visió estratègica/compromís de l'ajuntament)

DEMANDA DE PARTICIPACIÓ:

- En el model de ciutat i en la planificació urbana
 - Cal iniciar processos de baix cap amunt, barris, amb treball de base
- En pressupost anual (inversions, obres...)
 - Queixa sobre inversions a entitats privades (C. Musical, clubs, associacions...)
 - Per destinar fons públics, al menys participació (codecisió) pública

TALLER Nº 2. TÈCNICS MUNICIPALS²³**Aportacions crítiques al diagnòstic del model local de P.C.****ASPECTES NEGATIUS / MILLORABLES**

- No es coneix el ROM. Potser s'haguera tingut que donar més difusió al ROM.
- El tema de la participació no s'havia tractat fins ara.
- Es bonic però és literatura, el dia a dia és diferent.
- Si portem 4 anys del Rom aprovat i ara ens hem enterat.
- Se'n va informar. És públic. Està des fa anys a la pàgina web de l'ajuntament. Però no s'havia plantejat tant obertament ni aprofundit en tot això, com ara.
- Fins a quin punt el polític està disposat a perdre autonomia?
- La PC s'enfoca de cara a fora (de l'ajuntament) a dins no es deixa participar.
- De vegades busquen l'interès general, preguntant que el veïnat estiga més satisfet i les propostes sovint són egoistes, particulars, p.e. s'ha de considerar que la gent vol pagar menys
- PC s'ha avançat en xarxes socials, es fan crítiques a la política municipal; són canals lliures, particulars. Hi ha avantatges, però també és molt informal, irresponsable, banal...
- No hi ha cultura participativa, hi ha moltes associacions per interès cultural o esportiu, sectorial
- Portem 30 anys en un model de governança, que ha estat el mateix, governe qui governe, basat en sostovar el veïnat, i tot açò no servirà de res sinó dones satisfacció al veïnat perquè sovint es pensa en que no te votarà.
- Almussafes és un punt negre en l'espai: hi ha moltes associacions, molts equipaments, és brutal... però tenim una gran descompensació... hem estat malacostumant a la gent...

²³ Dia 16/02/15. Sala comissions Ajuntament, 9,0h (6 homes i 6 dones)

- Dificultats més greus, perquè la gent ha de voler participar? Per què li interessa al poble?. El conflicte entre interès individual i interès col·lectiu.
 - Exemple els arbres en la ronda. No hi ha cooperació, malgrat els estudis tècnics determinen l'emplaçament òptim, ningú vol l'arbre a la porta de sa casa. Prima l'individualisme versus la col·lectivitat

ASPECTES POSITIUS / MILLORES POTENCIALS

- Este és un poble molt participatiu, hi ha moltíssimes associacions. De dos grans tipologies: les activitats relacionades amb els serveis públics i les realitzades pel veïnat per a la comunitat. Les conseqüències són un sentiment de pertinença molt alt (identitat) i alta cohesió social (integració).
- L'ajuntament afavoreix l'associacionisme i ara cal aprofundir en la cultura participativa
- En la cavalcada de reis s'ha intentat impulsar la implicació ciutadana, tot i que a costa de rebaixar el nivell artístic, s'ha retrocedit (ara és menys lluïdora), però ara hi ha més participació
- Poble participatiu perquè l'ajuntament té els seus tentacles per que funcione. Quan l'ajuntament ho dona tot. Individualment no hi ha participació, no donen res, ara bé, a les associacions li ho donen tot fet. Si vols una sala... te l'has de pagar, però si ho demana l'associació, no.
- Tots els ajuntaments recolzen l'associacionisme i donen avantatges a les associacions. Si no hi ha entitats no se poden fer moltes coses. Ara bé, en lloc de donar-ho tot fet cal anar orientant i educant, ajuda instrumental, no finalista. En esports si no tenen activitat no tenen ajuda.
- La gent sol pensar si m'ho donen tot fet, no cal fer-ne res. I cal posar límits.

- S'han donat passes, es va passant poc a poc d'una situació a una altra, de consultes, bústia ciutadana...
- Ara hi ha canals, queixes i demandes d'informació que són contestades directament per l'alcalde, amb respostes exhaustives, totes les queixes i reclamacions reben una resposta concreta i directa, però la informació és particular, no arriba a tots els interessats potencials.
- Per contra la bústia ciutadana és pública, la qual cosa fa que arribe a molta més gent la informació.
- Ara es potenciarà la comunicació amb la nova web: més canals d'informació i participació, serà ràpid i directe
- Consell sectorials: experiència en el CM Esports es prou bona i ara es planteja iniciar-la amb el CM de Cultura, l'inconvenient que les associacions varien de directius; de vegades compten amb pocs membres, actius, tenen poca afiliació i poca assistència, etc..
- Les subvencions, les ajudes, els serveis que hi ha ací són un valor afegit en la percepció de la qualitat de vida. Però hi cal ser eficients i fer més pedagogia
- El que passa ací passa a tots els pobles, a tots els ajuntaments, ací potser en major mesura. La política de preus potser el 50% del que es paga en altres pobles però si t'ho pots permetre?
- El punt d'inflexió ja s'ha donat, va començar amb posar preus pels serveis.
- Els recursos són limitats però les necessitats i demandes il·limitades
- Les associacions tenen finalitats concretes de temàtiques variades. També hi ha alguna ONG com ara Tots amb el Sàhara; de Fibromiàlgia; Fràgil, Cromosomopatia...
- Hi ha moltes associacions que es dediquen només a lo seu (el futbol, el tennis...) però són sensibles també a les necessitats i prioritats socials. I col·laboren en taula de la solidaritat... o en plans d'integració (acollint a joves en risc d'exclusió) per exemple en els equips de futbol...

- N'hi ha ONG, associacions i processos en marxa (a part de l'ajuntament) en que la gent ajuda la gent, com ara el banc de temps (intercanvi particular de temps, coneixements i ajuda mútua) i el voluntariat social
- Hi haurà gent que vol col·laborar per un bé col·lectiu, donar-li la veu a la gent serà positiu i escoltar/informar/dialogar és positiu. Exemple, la queixa per la temperatura de la piscina (determinada que per llei), que quan se'ls informa del per què, ho entenen.
- Caldrà tenir en compte la diversitat de capacitats, formació i recursos, les limitacions de certes capes poblacionals, sense possibilitats d'accés ni formació ni informació
- Sempre hi haurà gent no estarà d'acord, que discreparà, i està en el seu dret.
- S'ha de fer més pedagogia. Però, la pedagogia és posterior a l'estratègia política.
- Hi ha debilitats en formació dels procediments de gestió d'associacions. S'està fent un pla de formació, actualment, per donar-los més instruments i assessorament.

PROPOSTES /DEMANDES

- Jo no deixaria perdre la possibilitat que cap ciutadà, que volguera aportar algo, que hi participara
- Al Consell de la Vila: les tres persones triades per insaculació, en representació del veïnat, haurien de disposar de visió global (i no representar associacions o visions sectorials)
- Cal obrir més canals, més oberts i més participatius i diversos, creant alguns consells més
- Millores en el consells sectorials: CM d'Esports hi ha dos àmbits de millora 1er. referida a la participació tècnica, estratègies, idees i, 2ºn a la participació política, caldria que que la veu fora molt representativa.

- Caldria posar una finestra ciutadana oberta en un lloc destacat (WEB).
- Cal millorar la política de comunicació, amb més recursos i més canals, més difusió i formació (noves tecnologies) nou portal web, noves aplicacions per facilitar els tràmits i intercomunicació.
- Que els tècnics pogueren contactar, contestar explicar directament les preocupacions i queixes o aportacions ciutadanes, en una mena de cafè-conversa amb tècnics municipals invitats (un format de interès a dissenyar i estudiar)
- Cal assolir un gran consens en l'àmbit polític per aprofundir en la democràcia participativa, la qual cosa aconsella el compromís dels funcionariat i el compromís d'iniciar processos participatius, especialment en dos camps: pressuposts i planificació urbanística
- Un primer antecedent: la consulta ciutadana sobre la ubicació de l'ajuntament entre d'altres qüestions (disposició a pagar per l'aigua), malgrat que en la realització formal hi ha crítiques (seria millorable)
- El procés de l'A21, un altre exemple de participació en planificar objectius
- Hi ha molts camps i actes molt participatius, parcials, com les carreres populars, sopars... En canvi no s'ha posat en marxa el pla estratègic de ciutat, que caldrà engegar: un procés de debat sobre el futur del poble, el model de ciutat que volem

TALLER Nº 3 (de diagnòstic) ASSOCIACIONS

Aportacions crítiques al model local de P.C ²⁴

ASPECTES NEGATIUS / MILLORABLES

- No coneixen el ROM, es coneixen el consells sectorials d'esports i el CM Educació.
- “Aquí no hay información, la gente no participa. Los plenos són al mediodia o así, a unas horas...”
- Hi ha que procurar un equilibri entre participar i no caure en els excessos de tantes reunions. Les persones que tenen compromisos en associacions tenim poc de temps, per la dedicació a les gestions associatives.
- Hi ha un degoteig permanent d'actes i obligacions que no pots assistir a totes.
- “Tots tenim faenes i compromisos que s'han de fer compatibles amb les necessitats de les associacions. I tenim molt poc de temps lliure.
- Cal procurar l'equilibri entre eficàcia en la representació i amplitud de les matèries d'interès.
- És important participar de qüestions d'interès general i també tens l'obligació d'administrar el temps de la millorar manera, a tot no podem acudir.
- Un equilibri que faça viable representació i participació de les associacions.
- Les associacions no totes tenen una base associativa àmplia: de vegades 1 o 2 persones es fan càrrec de tot. També hi ha que fan moltes coses al llarg de l'any i d'altres només puntualment, en dies assenyalats.
- Insisteixen en el degoteig en les reunions, dos dies a la setmana per a la banda de música, a més ara un curset de gestió...

²⁴ Dia 19/02/15. C. Cultural 18,30h (6 associacions: 4 homes i 2 dones)

- L'A. d'il·lusionisme, p.e., només en dates nadalenques enguany ha participat en 25 actes benèfics. La banda fa mitja dotzena d'actes musicals l'any.
- Pel Nadal la banda fa dos concerts, un per la patrona santa Cecília i així es fa difícil participar en més actes, com la cavalcada de reis.
- El punt crític de les associacions és la (poca) participació interna i la complexitat (temps) de les tasques representatives i de gestió per als pocs qui se'n cuiden.
- Un moment delicat és la substitució dels càrrecs, o s'eternitzen els mateixos (la càrrega pot fer-se més pesada amb els anys) o se'ls substitueix, no sempre de la millor manera (gradualment), transferint coneixements, criteris, models i experiències (know how) sense cap ruptura en els òrgans directius.
- Pel que fa a obrir la participació l'aprovació dels pressuposts, també n'afegeixen inconvenients, com ara la dèbil cultura democràtica de la cooperació institucional i l'excés de competència partidària: "la tendència política mana molt i se sap que uns se decanten per una cosa, els altres partits (competidors) se n'oposaran per sistema", amb o sense arguments.

ASPECTES POSITIUS / MILLORES POTENCIALS

- Les associacions culturals estan seguint el model del CM Esports. Ara estan en ple debat pels criteris generals de distribució de les subvencions, atenent al que marca la llei 38/2003 i el reglament 387/2006, de manera que les subvencions municipals no han de superar el 50% del pressupost de les associacions i que la suma de aportacions públiques totals no ha d'arribar al 100% del cost de les activitats.
- Ara han de presentar un programa d'activitats i un pressupost amb justificació literal posterior, de manera que es suprimiran les subvencions nominatives.
- Eventualment, també es podran fer concerts econòmics amb entitats i institucions locals com ara l'escola de música (conservatori)

- El Consell M. de Cultura també pot servir per a planificar el calendari festiu anual i procurar una major coordinació, atès que de vegades solapen actes importants.
- Hi ha moltes activitats per què hi ha moltes associacions i per què l'ajuntament atorga ajudes a moltes coses per a bé del poble.
- Les consultes estan bé, però s'han de fer amb garanties formals. No tenen una bona impressió de la consulta ciutadana que es va fer en 2007. N'hi havia dos persones mirant on posaves la creueta, persones afins, interessades en alguna opció de la consulta. "Pareixien les eleccions sindicals de la Ford"

PROPOSTES / DEMANDES

- Proposta primera: l'alcalde deuria convocar una vegada al mes o al trimestre un ple informatiu obert. Hi ha ajuntaments que ja ho fan. Es una manera de que la gent participe, que se n'entere del que es fa i per què, de que "el alcalde se someta a un debate regularmente" (rendició de comptes).
- Segona: "Establecer plazos y obligación de contestar al vecino en los trámites o solicitudes".
- Si s'avança en un nivell de complexitat cada vegada més gran, amb la vinculació i participació associativa en les grans qüestions municipals, s'haurà de compensar la gestió general de les associacions amb un cert assessorament i orientació en les tasques de documentació i tramitacions genèriques, en les que els representants (amateurs) de les associacions estem verds i ens fa perdre molt de temps.
- Posen l'exemple del suport que compten en el C.M. d'Esports, en que compten a l'assistència i suport d'una treballadora (Blanca), la qual cosa els allibera de preocupacions burocràtiques. I tenen més temps per anar a les reunions, i més interès, per que creuen que la inassistència els lleva punts a l'hora de distribuir els recursos en competència amb altres associacions

- Reclamen alguna mena de servei bàsic de suport (oficina d'orientació) que els puguem contestar la pregunta clau de tots els nous: "i jo que n'he de fer?"
- Més enllà de les dificultats per poder millorar la participació interna i la interacció amb altres associacions, en la qüestió de participar en els debats generals de la ciutat, es consideren dos àmbits d'interès: el model de ciutat, la planificació urbana i els pressuposts generals d'inversions.
- En el primer cas (urbanisme) plantegen la idoneïtat de planificar una instal·lació poliesportiva general enganxada al poble, entre els carrers i la ronda (zona oest) i una sala d'usos múltiples (polifuncional) per a les necessitats de sopars, concerts, etc.. en les activitats massives de la ciutat.

TALLER N° 4 (de diagnòstic). CIUTADANIA

Aportacions i crítiques del model local de P.C.²⁵

ASPECTES NEGATIUS / MILLORABLES

- Almussafes és un poble amb molta participació cívica, amb moltes activitats culturals, esportives, festives..., amb moltes associacions, però amb poca gent al front. Entre uns pocs ho porten tot, en moltes associacions, perquè en general són poc participatives. Es costum delegar-ho tot, massa.
- En l'àmbit associatiu hi ha molta activitat, densitat cívica, però no passa el mateix en l'àmbit de la representació individual, directa, que hi falla (en falta)
- S'ha despreciat molt l'opinió del ciutadà individual. La informació al veïnat sempre és positiva, i si tens una informació més completa de com són i per què; de què costa cada cosa, i pots participar-ne, la ciutadania es sentirà molt més involucrada en allò col·lectiu. I poden ser consultats: com el cas de Suïssa.
- Suïssa n'és un bon exemple (utopia). Però, el nivell nostre és el que és en coses de la democràcia.
- Si t'afecten els teus drets particulars amb una decisió política o urbanística és quan la gent participa, en els casos d'exposició pública de projectes... però sinó... costa molt fer que participem.. tots tenim poc temps.
- Hi ha un dèficit de cultura democràtica, potser pel fet d'haver representants polítics, ja en siga suficient. Hi ha generacions més joves, però, que no ho consideren suficient, ni es entén ben representades
- No hi ha preparació, formació, ni costum... Falta educació democràtica.
- Si l'any que ve abordaren eixa qüestió seria un fracàs. El % del veïnat que hi participaria seria mínim. Seria un desastre. Inviàble.

²⁵ Dia 25/02/15. Sala conferències, centre cultural 18,30h Assistents (12 persones, 6 homes i 6 dones)

- Parlar de pressupostos en general o d'hisenda.... No pot ser.
- Avui la participació és només en clau d'interès particular, individualista, i se n'ha d'assegurar la visió i l'interès global (veïnat visió particular, ajuntament-visió col·lectiva). Hi cal un procés previ d'educació.
- En els pressupostos no tenim la formació ni la informació suficient per a prendre decisions, una altra cosa són a nivell d'inversions, que no sembla malament.
- No fa falta fer un debat amb tot el detall del pressupost, però amb un desglossament per grans partides.
- No tenim la informació ni la formació suficient com per a decidir eixes coses tan importants. Hi ha col·lectius i interessos diferents i has de tindre'ls en compte a tots. S'ha de vetlar per tots i compaginar-ho tot és complicat.
- No t'agradaria tindre informació de com i en què, a què són destinats els teus diners?
- En democràcia tots hem confiat en la bondat del sistema, tots tenim coses a fer i ens dediquem a lo nostre... i ens despreocupen de saber què passa en les coses públiques: deleguem massa, i després critiquem. Això sí, sense massa coneixement de causa.
- La participació en la planificació urbana es limita legalment a preservar l'actitud defensiva dels qui es poden sentir perjudicats (afectats individuals) de manera que en eixa dialèctica, l'interès col·lectiu es reserva als representants de l'ajuntament, la qual cosa té un efecte pervers de la participació democràtica
- Els pressupostos a tots els pobles s'aproven sense debat ni informació al veïnat, i seria necessari una major participació: A) Per saber per on se vol anar i B) per saber què se'n fa amb els diners.

ASPECTES POSITIUS / MILLORES POTENCIALS

- No hauríem d'abdicar de la nostra capacitat de controlar el sistema, de la responsabilitat en les decisions col·lectives, ni de la nostra capacitat per prendre decisions
- S'hauria de fer participar més al ciutadà, p.e en el pressuposts que ens afecten directament: hi caldria fer alguna consulta o un referèndum de tant en tant.
- També en qualsevol modificació urbanística puntual, hi caldria explicar (informar) què, per què i per a què; quines opcions alternatives hi ha, els costs, etc.. per que la gent en decidirà.
- En tots els processos de consulta hi ha una fase d'informació i de formació per poder abordar la consulta dels pressuposts, que no ha de ser una matèria reservada als especialistes
- Ens dèiem que no estaven preparats per a la democràcia; ens diuen que no estem preparat per a decidir coses col·lectives i el procés d'aprenentatge i educatiu, s'inicia participant, fent participar la gent.
- La desafecció democràtica no sols és genera per la qüestió de la representativitat política sinó per la corrupció, que ací no n'hi ha.
- El cabreig també es té pel frau electoral, el gap entre el que prometen i el que fan, entre el programa electoral i la gestió posterior real. Hi caldria avaluar la gestió real amb el que prometen (auditoria ciutadana) per assegurar la qualitat democràtica.
- Les iniciatives legislatives populars són un forma sana i senzilla de participació, tot i que massa sovint els partits les rebutgen en presentar-se a les institucions, la qual cosa agreuja la desafecció al sistema democràtic. En altres, els porta a fer pensar en quins partits no s'ha de votar mai, per poc democràtics.
- Les iniciatives locals poden fer-se ací amb només 400 signatures (5% de la població), la qual cosa les fa molt viables i accessibles per a les grans qüestions d'interès municipal.

- Dèficit de cultura democràtica? S'educa, educant, fent participar. Cal anar educant i practicant, donant passes en la participació, en la consulta popular.
- Jo si fora representant públic, m'encantaria saber l'opinió de la gent. Que em diguérem les preferències, què volem fer.
- Si fora un concejal, saber què en pensa la gent i actuar com a representat de la voluntat de la gent és lo millor que pots fer, per tindre la gent darrere, amb el seu suport.
- L'experiència de la consulta primera ciutadana realitzada a Almussafes fa 7 o 8 anys, amb totes les crítiques per al procés, va estar positiva perquè el veïnat és pronuncià sobre dos models de poble, un basat en el creixement accelerat fins a 25.000 h. i el que va guanyar amb un creixement moderat, sostenible.
- Eixa experiència consultiva sobre qüestions generals, s'haguera tingut que continuar i aprofundir.
- Un bon exemple són les el procés de consulta i elecció dels candidats d'alguns partits, les primàries
- Es comenta com un altre cas exemplar, el conflicte de la gasolinera de la ronda, que després de la crítica i la participació ciutadana s'ha aconseguit aturar un projecte que semblava perillós ubicar-lo dins la ciutat.
- S'aclareix que és bon exemple de comunicació ajuntament-veïnat amb l'objectiu general, de cooperació, informació i participació (mobilització) ciutadana
- Hi ha molta gent que delega, que ja es sent representada en l'ajuntament pels partits, i una altra, potser les generacions més joves, educades en els valors democràtics, que n'exigeix més participació
- Ontinyent és un cas on es consulten un ventall d'opcions d'inversions, des l'any passat, amb un pressupost especial que tenien romanent i l'experiència ha estat satisfactòria: 7000 persones han decidit entre un ventall d'opcions d'inversió, prèviament avaluats i avalats per un equip tècnic municipal.

PROPOSTES / DEMANDES

- Educar s'aprèn educant, participant. En una primera fase s'ha d'iniciar procés de formació educació per avançar en la participació. Primer s'hauria de començar amb les associacions, que és on la gent ja està organitzada.
- Però no seria adient una pregunta o consulta setmanal, ni esperar que les associacions (que representen opcions sectorials o particulars) aporten una visió complerta de la localitat.
- La figura del defensor/a del veïnat pot ajudar a confiar en eixa funció auxiliar, de control.. tot i que en la participació ciutadana en casos particulars d'afectació d'interessos per decisions públiques, ja està la justícia ordinària que ens empara.
- Els consells de participació poder fer un bon paper per canalitzar la participació dels col·lectius
- Hi ha dos camps de major interès objectiu per avançar en la participació: el pressupost municipal, com a motor de les activitats econòmiques locals (concreció de les grans decisions) i el PGOU.

TALLER N^o 5 (de diagnòstic). POLITICO-SINDICAL

Aportacions i crítiques al model local de P.C.²⁶

ASPECTES NEGATIUS / MILLORABLES

- Almussafes és un poble amb molta participació cívica, amb moltes activitats culturals i esportives, amb moltes associacions. però en la participació directa, n'hi ha gent que passa molt. Altres potser sí que en voldrien més.
- Falta informació dels canals que hi ha, la gent no ho sap, això fa que la gent no tinga interès.
- Falta educació i pràctica democràtica. Si l'any que ve férem un referèndum sobre coses d'hisenda seria un fracàs.
- Avui la participació és fa via associacions o per interès particular, i no sempre perseguint l'interès general.
- Els debats i les consultes tampoc han de ser necessàriament i únicament sobre les qüestions més importants, es poden fer consultes puntuals
- Parlar de pressupostos en general o d'hisenda.... No pot ser.
- En els pressuposts no tenim la formació ni la informació suficient
- Suïssa n'és un bon exemple. Però, el nivell nostre és el que és.

ASPECTES POSITIUS / MILLORES POTENCIALS

- Les decisions de gran calat s'han de consultar, com es fa a Suïssa
- Cal motivar la gent perquè hi participe, que vote el poble per a les grans decisions, com ja es va fer en la consultar per ubicar l'ajuntament
- També en qualsevol modificació urbanística puntual, hi caldria explicar (informar) què, per què i per a què; quines opcions alternatives hi ha, els costs, etc.. per que la gent en decidirà.
- Hi ha molta gent que delega, que ja es sent representada pels partits, i una altra, potser els més joves que demana més participació

²⁶ Dia 04/03/15. Sala de plenaris, ajuntament. 13,30h . Assistents: 10 persones (8 homes i 2 dones): 2 representants del Bloc-Compromís, 2 del PP, 1 del PSOE, 2 de Gent d'Almussafes; 1 d'UGT, 1 del CSIF, 1 de COOO. Excusa l'absència del representat de Podem.

PROPOSTES / DEMANDES

- Els pressuposts participatius i el defensor del veïnat s'han de posar en marxa
- S'hauria de permetre la participació ciutadana en el pressuposts (fer alguna consulta com la que es va fer fa uns anys) i posar en marxa la representació ciutadana del defensor del veïnat.
- El debat és si es vol donar més participació a la gent, i si és així, cal avançar en la participació efectiva, constituint els òrgans previstos i consultant més la gent
- Cal desenvolupar el ROM que ja permet canals, sistemes... si s'ha d'informar, formar a la gent per tal que puga participar.
- La constitució del consell de la vila i l'execució dels canals de participació que preveu el Rom cal deixar-ho a la decisió de la nova corporació.
- Hi ha dos coses per avançar la participació: el pressupost municipal i les grans decisions urbanístiques.
- Poden fer-se consultes per internet de forma continua (fòrums) amb els joves , com podria ser el model de festes, llocs, continguts, cost
- Caldria una comissió per la igualtat de gènere
- Cal triar ben bé les coses que s'han de consultar.
- Es posen exemples com l'autorització de nous pubs dins la localitat (que alguns opinen que s'haurien de treure del poble, o la normativa dels sorolls); el conflicte entre el dret al descans i el dret a la festa, sobre el punt d'equilibri, o sobre si la volta a peu es fa per dins o per fora del poble...
- Es tracta de ser congruents amb el model de ciutat que volem
- Cal anar alenant un canvi de futur, més participació en allò que afecte la planificació urbana, com el PGOU, que s'ha de consultar amb temps a la gent
- Una vegada a l'any, estaria bé consultar el pressupost
- El defensor del veïnat hauria de ser elegit pel poble, en una mena de referèndum, elecció directa

- Això (defensor/a del veïnat) s'haurà de treure del joc polític, igual que es fa amb el jutge de pau
- En el model de ciutat sí que és precís obrir un procés de debat ampli i plural, abans de presentar el projecte, s'ha d'escoltar i debatre el futur que vol la gent
- La consulta s'hauria de fer sobre les grans decisions, com ara plans urbanístics, reformes urbanes, vianalitzar el centre... coses d'interès de varies legislatures
- El model de poble es una qüestió global d'interès per al debat, també la devolució del pla general, on situar els equipaments; llevar o rehabilitar el mercat, perquè si s'han de treure les cases dels voltants...
- Altres menors (que no afecten diverses legislatures) podria ser motiu de consulta i participació amb les associacions, els joves, els col·lectius interessats